TYGODNIK URZĘDOWY

BEZPŁATNIE.
Przedruk dozwolony jedynie z podaniem źródła.

C. K. NAMIESTNICTWA—CENTRALI KRAJOWEJ DLA GOSPODARCZEJ ODBUDOWY GALICYI.

BEZPŁATNIE.
Drukowane jako rękopis.

Nr. 5. **W Krakowie dnia 16. stycznia 1917. — Redakcya: ul. Wiślna 8.** **Rocznik I.**

Rozporządzenia.

L. P. Ii. 1/16.

Kraków, dnia 2 stycznia 1917.

Rozdział skór między garbarnie.

OKÓLNIK

do wszystkich Panów c. k. Starostów obecnie urzędujących, Pana Prezydenta miasta Krakowa i Pana Komisarza rządowego, sprawującego zarząd gminy miasta Lwowa.

W toku akcyi wdrożonej przez c. k. Namiestnictwo (Centralę krajową dla gospodarczej odbudowy Galicyi) w sprawie podniesienia przemysłu garbarskiego i szewskiego w kraju c. i k. Ministerstwo wojny oznajmiło między innemi, że rozdział skór i wogóle surowca pomiędzy poszczególne garbarnie odbywa się równocześnie na podstawie komisyonalnie zbadanej zdolności danego przedsiębiorstwa. O ileby więc pojedyncze garbarnie czuły się pokrzywdzone przy tym rozdziale lub w innym kierunku, winne zwrócić się z zażaleniem do c. i k. Ministerstwa wojny za pośrednictwem c. k. Namiestnictwa (Centrali krajowej dla gospodarczej odbudowy Galicyi).

O tem należy zawiadomić wszystkie istniejące w tamtejszym powiecie garbarnie, — żądając od nich równocześnie przedłożenia szczegółowego obrazu ich sprawności i zdolności przerobu. Sprawozdanie wraz z dopieroco wspomnianem podaniem garbarń należy przedłożyć do 10 lutego 1917.

Z c. k. Namiestnictwa (Centrali krajowej dla gospodarczej odbudowy Galicyi)

Sekcya III.

* * *

L. 33/II.

Kraków, dnia 4 stycznia 1917.

Dotyczy katastru bydła.

OKÓLNIK

do wszystkich c. k. Starostw, Prezydenta m. Krakowa i c. k. Komisarza rządowego m. Lwowa.

Wśląd za tut. okólnikiem z 27 grudnia 1916 l. 7181/II, którym wydano zarządzenia ustalające postępowanie przy sporządzeniu katastru bydła w Galicyi, zawiadamia się c. k. Starostwo, że z wykazu B bydła przeznaczonego na rzeź, należy sporządzić dwa odpisy.

Jeden odpis ma być przechowany w aktach powiatowej komisyi obrotu bydłem, drugi zaś wraz z zestawieniem sumarycznem wykazu B z całego powiatu przedłożyć należy c. k. Namiestnictwu równocześnie ze sumarycznem zestawieniem wykazu A.

C. k. Namiestnictwo O. o. G.

Sekcya rolnicza.

* * *

L. P. Nn. 42/16.

Kraków, dnia 6 stycznia 1917.

Gotowe ubrania dla robotników przemysłowych, górniczych i jeńców.

OKÓLNIK

do wszystkich pp. c. k. Starostów i t. d.

C. k. Namiestnictwo (Centrala krajowa dla gospodarczej odbudowy Galicyi) może nabyć większą ilość gotowych ubrań w cenie 50 do 68 K, zaś płaszcze zimowe w cenie 65 K za sztukę.

Wedle opinii znawców krawieckich materyał, z którego odzież ta jest zrobiona, jest średniej jakości.

Ubrania te nadają się szczególnie dla robotników przemysłowych, górniczych oraz dla jeńców. Co do tej ostatniej kategoryi zauważyć należy, że, jakkolwiek obozy jeńców mają dostarczać ubrań także jeńcom zatrudnionym w przedsiębiorstwach prywatnych, jednakże uzyskanie dla tych jeńców ubrań w tej drodze, jak niejednokrotnie się przekonano, jest połączone z wielkiemi trudnościami. Byłoby przeto może wskazane, aby przedsiębiorcy, którzy jeńców zatrudniają, w danym razie zakupywali dla nich odzież za tutejszem pośrednictwem, a następnie domagali się od c. i k. Zarządu wojskowego zwrotu wyłożonych należytości. C. k. Namiestnictwo byłoby skłonne w danym razie cenę kupna pokryć w formie kredytu przedsiębiorcy udzielonego.

Poleca się Panu c. k. Staroście zbadanie pod tym względem stosunków w powiecie, porozumienie się z przedsiębiorstwami i gospodarstwami, zatrudniającemi jeńców i c. k. Komendami rejonowemi w kwestyi zapotrzebowania odzieży, ściągnięcie deklaracyi i przedłożenie sprawozdania w najbliższym czasie.

Z c. k. Namiestnictwa (Centrali krajowej dla gospodarczej odbudowy Galicyi).

Sekcya III.

* * *

L. 6911/II.

Kraków, dnia 11 stycznia 1917.

Uregulowanie obrotu sianem i słomą.

OKÓLNIK

do wszystkich c. k. Starostw

C. i k. Komenda Komend rejonowych postanowiła rozkazem Nr. 15 z dnia 30 grudnia 1916, l. 7770, że wszelkie poświadczenia transportowe wydane na wywóz siana poza Galicyę, z nielicznymi wyjątkami ogłoszonymi w załączniku do tego rozkazu, tracą moc obowiązującą z dniem 31 grudnia 1916.

Postanowienie to uzupełniła rzeczona Komenda rozkazem Nr. 16 z dnia 6 b. m. 155/La w tym kierunku, że przewóz siana wewnątrz kraju z jednego powiatu do drugiego koleją lub końmi uczyniła zawisłym od zezwolenia właściwej Komendy rejonowej.

Zarządzenia te zmierzające do uregulowania handlu sianem i słomą, należy jak najobszerniej ogłosić i zwrócić uwagę kół interesowanych, że omijanie powyższych przepisów narazić je może na znaczne straty.

Równocześnie zawiadamia się c. k. Starostwo, że dostawę siana i słomy dla c. i k. Intendantury Korpusu krakowskiego jakoteż dla Centrali pasz we Wiedniu objęła Krajowa Centrala pasz w Krakowie, która za siano i słomę płaci ceny maksymalne, a to:

a) za siano w stanie luźnym 14 K 50 h
b) za siano w stanie prasowanym 16 K — h
c) za słomę długą w stanie luźnym 10 K 50 h
d) za słomę długą w stanie prasowanym 12 K — h
e) za słomę mierzwę w stanie luźnym 9 K 50 h
f) za słomę mierzwę w stanie prasowanym 11 K — h

wszystko za 100 kg. loco wagon stacyi nadawczej, z potrąceniem 50 hal. od 100 kg. tytułem zwrotu kosztów administracyi.

Dla ułatwienia producentom sprzedaży zamianuje Centrala pasz po powiatach zastępców, którzy będą upoważnieni do przeprowadzenia bezpośrednich transakcyi.

Ponieważ Centrala pasz tylko ze względu na interes producentów podjęła się tej akcyi, zechce c. k. Starostwo jej usiłowania jak najusilniej popierać, w szczególności zaś ułatwiać producentom dostawę siana i słomy do stacyi kolejowych.

„C. k. Namiestnictwo — C. o. G.". Kierownik Sekcyi rolniczej: W zastępstwie

Zawadzki w. r.

Sprawa gorzelni rolniczych.

Gdy o uruchomieniu gorzelni rolniczych się mówi, ogół jest zdania, że uruchomienie gorzelni powinno być przesunięte na najostateczniejszy punkt programu gospodarstwa i odbudowy rolnictwa.

Że takie zapatrywanie jest wprost fałszywem, niech posłużą następujące wyjaśnienia: Galicya produkuje w wielkiej części sorty kartofli, które tylko przeważnie do wyrobu spirytusu się nadają, — dalej kartofle galicyjskie ulegają często gniciu już w polu podczas okresu wegetacyi. Wreszcie klimat galicyjski, w którym okres wegetacyjny jest dość krótki i w którym wczesną jesienią zdarzają się silne przymrozki, wpłynął na powstanie przemysłu rolniczo-gorzelnianego, który umożliwia przeróbkę szybką zmarzłych kartofli na wódkę i brachę, ochrania w ten sposób gospodarza od strat przez gnicie kartofli, dając mu z tych kartofli dobrą karmę dla bydła i trzody oraz koni, tj. brachę.

Jak ważnym czynnikiem jest w gospodarstwie rolnem gorzelnia, nie trzeba tego rolnikom tłomaczyć, dość wspomnieć, że daje brachę, jako karmę dla bydła.

Bracha oprócz spasania wprost, może być użytą jako domieszka, okrasa i w ten sposób daje możność spasania gorszych gatunków pasz, jako to: złych sian, różnych rodzajów sieczki oraz plew ościstych. Te ostatnie płody bez brachy nie mogłyby być na paszę użyte.

Gorzelnia zatem wpływa na utrzymanie inwentarza żywego, tak użytkowego, sprzężaju jak bydła mlecznego oraz trzody bardzo dodatnie i daje możność prowadzenia opasów czyli produkcyi mięsa i tłuszczów, tych artykułów, na których brak cierpi obecnie cała Europa.

Nietylko te czynniki przemawiają za gorzelnią rolniczą, ale niemniej za puszczeniem gorzelni rolniczych w ruch przemawia otrzymywany nawóz stajenny od ilości inwentarza żywego na brasze stawianego.

Rzeczą jest udowodnioną, że najodpowiedniejszym nawozem na każdą rolę jest nawóz stajenny. Brak tegoż zasadniczego nawozu da się niekiedy uzupełnić w późniejszych okresach pognoju przez dodatkowe sztuczne nawozy.

Sztuczne nawozy nie zdołają nigdy zastąpić nawozu stajennego.

Dziś po 2 i pół letniem trwaniu wojny całe obszary już przeszło trzy lata nie otrzymały zupełnie nawozu stajennego. Tu i owdzie braki w tem nawożeniu uzupełniano nawozami sztucznemi. Obecnie nawozów sztucznych brak jest coraz większy.

Rola galicyjska tak bujna i poczciwa, zaczyna niedomagać i grozi wrazie niewspomożenia jej należną, choćby minimalną dawką nawozu stajennego, nieurodzajem na cały szereg lat, nawet, gdyby liczyć się z ewentualnością szybkiego zakończenia wojny.

Gdy do tych ważnych rolniczych powodów, doda się wielkie zapotrzebowanie obecnie spirytusu do celów leczniczych, dla ludzi i zwierząt, do celów dezinfekcyi oraz wojskowych i przemysłowych, to uruchomienie gorzelni choć pewnej części staje się kwestyą piekącą.

Sprawę tę ze swej strony musi popierać także administracya skarbowa, która w razie uruchomienia 423 gorzelni galicyjskich znajdujących się na terenie, nieobjętym operacyami wojennemi, przy obecnie wysokiej stopie podatkowej (240 koron za 1 Hl. wódki kontyngentowej, 260 koron za 1 Hl. wódki ekskontyngentowej) miałaby przy wyrobie wódki w granicach kontyngentu przyznanego na kampanię 1913-14, tj. przeszło 212 tysięcy hektolitrów, przeszło **50,000.000** koron rocznego dochodu.

Tyle o ważności gorzelni dla rolnictwa, o potrzebie puszczenia w ruch jak największej ilości gorzelni rolniczych, a przynajmniej tych, które mniejszym nakładem pracy i kosztów puścić się dadzą.

Z końcem sierpnia 1916, powołany został do życia w łonie Sekcyi rolniczej dział mający na celu niesienie pomocy galicyjskiemu przemysłowi gorzelni rolniczych i odbudowę tychże.

Dział ten, chcąc zadanie swe jak najdokładniej wypełnić, postarał się o zebranie dat statystycznych co do stanu zniszczenia gorzelni rolniczych.

Statystyka ta niebawem zostanie ukończoną. Oprócz zbierania dat statystycznych, odbyto w celu wejścia w bliższy kontakt z poszkodowanymi właścicielami gorzelni, konferencye informacyjne w 17 powiatach oraz odowiedzono 35 zniszczonych gorzelni w różnych częściach Galicyi.

Konferencye te miały na celu poznanie stanu zniszczenia tego przemysłu, poznanie potrzeb, żądań i wymogów właścicieli, aby na podstawie tych można budować sposób niesienia wydatnej pomocy.

Centrala odbudowy Galicyi interweniowała prócz tego w sprawie zwolnienia od rekwizycyi pozostałej reszty miedzi i mosiądzu, znajdujących się na aparatach gorzelnianych.

Sprawa ta została kategorycznie rozstrzygniętą reskryptem c. k. Ministerstwa stwa Skarbu z dnia 4/XII 1916 L. 82.032, który mówi, iż miedź i metale, znajdujące się na aparatach gorzelni rolniczych, opłacających podatek konsumcyjny, nie podlegają rekwizycyi.

Interweniowano również w sprawie pozwolenia pędzenia gorzelni w obrębie wschodniej armii i uzyskano telegraficzny reskrypt c. k. Naczelnej Armii (Op. Qw. 154049), mocą którego gorzelnie, położone we wschodnich powiatach Galicyi, mogą pędzić kartofle nienadające się do ludzkiej konsumcyi.

Interweniowano również w sprawach ułatwiania transportu kolejowego materyałów i maszyn potrzebnych do ruchu gorzelni.

Celem zasięgnięcia zdania, co do przeprowadzenia odbudowy gorzelni, konferowano z przedstawicielami fabryk aparatów gorzelnianych, by poznać ceny, sposób wykonywania oraz wymogi w razie rozpoczęcia z wiosną odbudowy gorzelni.

Na tem miejscu zwraca Centrala dla gospodarczej odbudowy Galicyi uwagę właścicieli gorzelń, że winni w własnym interesie jak najspieszniej i jak najdokładniej wypełniać przesyłane im kwestyonaryusze i odpowiadać na żądane pytania. Niedokładne odpowiedzi lub opóźnianie ich utrudniają niesienie pomocy nie tylko danej jednostce, lecz całemu przemysłowi gorzelnianemu, a pośrednio galicyjskiemu rolnictwu.

Wskazówki

uzyskania pomocy ze strony rządu przy uruchomianiu przedsiębiorstw przemysłowych.

Pomoc finansowa.

I. Przedewszystkiem winien petent wnieść podanie o pożyczkę inwestycyjną do wysokości bezpośrednich szkód wojennych na odbudowę i adaptacyę budowli przemysłowych, na naprawę maszyn i sprawienie nowych w miejsce zniszczonych do Galicyjskiego Wojennego Zakładu kredytowego w Krakowie (pl. Szczepański l. 9), odpis zaś przedłożyć c. k. Namiestnictwu. Zużycie kredytu na powyższy cel kontroluje Zakład w ten sposób, że wypłata pożyczek następuje zaliczkami w miarę postępu odbudowy i wprost do rąk odnośnych przedsiębiorców; nadto nadzoruje Zakład odbudowę przez swoje organa rewizyjne.

Podania odnośne wnosić można do Zakładu albo bezpośrednio, albo przez Krajowy Patronat dla rękodzieł i drobnego przemysłu w Krakowie (ul. Sienna 2), albo przez odnośne zastępstwo Banku krajowego.

Podanie ma zawierać: 1. Wysokość żądanej pożyczki; 2. Cel pożyczki; 3. Określenia zabezpieczenia kredytu; 4. Przedstawienie stanu majątkowego. Nadto dołączyć do podania należy: a) potwierdzenie jakości i wysokości bezpośrednich szkód wojennych, uskutecznione przez c. k. Starostwo lub Wydział powiatowy; b) fachowo opracowany projekt i kosztorys niezbędnych inwestycyi; c) dokumenty wykazujące własność, wartość i obciążenie objektów ofiarowanych jako zabezpieczenie, a to wyciąg hipoteczny, arkusz gruntowy, police asekuracyjne i oszacowanie przez znawców sądowych, względnie potwierdzenie instytucyi, która udzieliła pożyczki na pierwszą hipotekę.

II. Również do Galicyjskiego Wojennego Zakładu kredytowego w Krakowie należy wnieść podanie o udzielenie kredytu obrotowego, przeznaczonego na zasilenie funduszu obrotowego, względnie na zakupno narzędzi, towarów, materyałów w wysokości, nieprzekraczającej poniesionej w środkach tych bezpośredniej szkody wojennej.

Podania o kredyt obrotowy mają być wno-

szone na przeznaczonych do tego kwestyonaryuszach, których rubryki szczegółowo i dokładnie wypełnić należy, na ręce komitetu doradczego dla spraw przemysłu, rękodzieł i handlu, który funkcyonuje przy każdem c. k. Starostwie (Magistracie). Za pośrednictwem tego komitetu będzie można otrzymywać wspomniane powyżej kwestyonaryusze. Do podania dołączyć należy: 1. Szczegółowy wykaz szkód wojennych w towarach, materyałach i t. p. i t. p., potwierdzony przez odnośne c. k. Starostwo: 2. Szczegółowy preliminarz użycia żądanego kredytu; 3. Dokumenta wykazujące dowodnie wartość ofiarowanego zabezpieczenia. O ile ono ma polegać na hipotece, należy przedłożyć najnowszy wyciąg hipoteczny, arkusz posiadłości i dowody wartości hipoteki. Przy zabezpieczeniu na realności wymagana jest polica asekuracyjna. Wartość nieruchomości wykazać można poświadczeniem instytucyi, która na hipotekę udzieliła pożyczki amortyzacyjnej, ostatnim kontraktem kupna sprzedaży, lub oszacowaniem przez znawców sądowych. Przy porękach należy przedstawić stan majątkowy proponowanych ręczycieli i przedłożyć referencye.

Żądania kredytu inwestycyjnego i obrotowego objąć można jednem podaniem.

III. O ile idzie o pomoc kredytową obrotową w wysokości i na tle pośrednich szkód wojennych należy wnieść także podanie do Galicyjskiego Miejskiego Wojennego Zakładu kredytowego w Krakowie, który niebawem rozpocznie czynność.

IV. Po wniesieniu, jednakże przed załatwieniem wszystkich wspomnianych podań, mogłoby c. k. Namiestnictwo (Centrala krajowa dla gospodarczej odbudowy Galicyi) wziąć pod rozwagę udzielenie petentowi zaliczki na pożyczki Galicyjskiego Wojennego Zakładu lub Galicyjskiego Wojennego Zakładu kredytowego.

W tym celu oprócz odpisu podań, wniesionych do tych Zakładów w myśl punktów I., II. i III. tego pouczenia, należy przedłożyć c. k. Namiestnictwu (Centrali krajowej dla gospodarczej odbudowy Galicyi) jeszcze odpisy wszystkich załączników tych podań i uzasadnić szczegółowo potrzebę i wysokość żądanej zaliczki.

Należy wtedy donieść, czy petent wyrachował się już z użycia zaliczki, otrzymanej na poczet pożyczki wojennej i czy od Galicyjskiego Wojennego Zakładu kredytowego zażądał już wypłacenia dalszej zaliczki, czy organy rewizyjne Galicyjskiego Wojennego Zakładu kredytowego skontrolowały postęp odbudowy i czy ich ewentualnym dyspozycyom stało się już zadość oraz o ile.

V. Udzielenie dalszej pomocy finansowej z funduszów c. k. Namiestnictwa (Centrali krajowej dla gospodarczej odbudowy Galicyi) mogłoby być wzięte pod rozwagę w następujących wypadkach:

1. Gdyby Galicyjski Wojenny Zakład kredytowy lub Galicyjski Miejski Wojenny Zakład kredytowy ze względów statutowych pożyczki odmówił;

2. Gdyby pożyczki, udzielone przez Zakłady kredytowe nie wystarczały na przywrócenie przedsiębiorstwa do pierwotnego stanu lub wogóle na osiągnięcie celu ekonomicznego, albo też gdyby dla zmodernizowania i urządzenia zakładu przemysłowego na produkcyę większą od przedwojennej trzeba było pożyczki uzupełniającej.

Jeżeli zachodzi istotnie jeden z powyższych wypadków, powinien petent wnieść do c. k. Namiestnictwa (Centrali krajowej dla gospodarczej budowy Galicyi) podanie i zaopatrzyć je w sposób wskazany pod I.

Ponadto dołączyć należy zestawienie przewidywanej ilości przyszłej produkcyi w porównaniu z przedwojenną, komercyalne sprawozdanie o warunkach zbytu i obliczenie rentowności, a przynajmniej przedstawienie takich faktów, któreby pozwoliły rozpoznać zdolność rozwojową przedsiębiorstwa, oraz dołączyć plan sfinansowania, tudzież projekt i kosztorys potrzebnych inwestycyi. Wreszcie o ile istnieją niezaspokojone pretensye z tytułu świadczeń wojennych, należy jeszcze przedłożyć potwierdzenie jakości i wysokości tych pretensyi, dokonane przez komisyę powiatową.

Przyznanie pożyczki ze strony c. k. Namiestnictwa (Centrali krajowej dla gospodarczej odbudowy Galicyi) na skrypt dłużny w formie aktu notaryalnego z klauzulą natychmiastowej egzekucyi po myśli § 3 u. n. może mieć z reguły miejsce pod następującymi warunkami:

1. Pożyczka będzie do dwóch lat bezprocentowa, a począwszy od tego terminu oprocentowana po 3% od sta na rok. Ponadto w razie zwłoki płacone będą 5% odsetki zwłoki.

2. Spłata pożyczki będzie uskuteczniona w 40 bezpośrednio po sobie następujących równych ratach kwartalnych, a to zawsze z bieżącemi odsetkami kwartalnemi, płatnemi z dołu.

Gdyby petent przed zupełnem umorzeniem pożyczki z przynależnościami otrzymał odszkodowanie wojenne lub wynagrodzenie za świadczenia wojenne, dotyczące powyższego przedsiębiorstwa, a waluta tegoż odszkodowania, względnie wynagrodzenia była większa od ówczesnej należytości Galicyjskich Wojennych Zakładów kredytowych do petenta z tytułu pożyczek, dotyczących powyższego przedsiębiorstwa, nadwyżka miałaby być użyta w pierwszym rzędzie na umorzenie pożyczki, udzielonej przez c. k. Namiestnictwo (Centralę krajową dla gospodarczej odbudowy Galicyi) lub niespłaconej reszty tej pożyczki.

Wobec tego powinien petent przedłożyć deklaracyę, zawierającą oświadczenie swej zgody na to, by waluta odszkodowania wojennego, względnie wynagrodzenia za świadczenia wojenne, była wypłacona do rąk c. k. Namiestnictwa (Centrali krajowej dla gospodarczej odbudowy Galicyi).

3. Pożyczka będzie zabezpieczona przez zaintabulowanie prawa zastawu na rzecz c. k. Skarbu Państwa (funduszu odbudowy Galicyi) w stanie biernym nieruchomości petenta, a to bezpośrednio po pożyczkach Galicyjskich Wojennych Zakładów kredytowych.

Pożyczka ta będzie zabezpieczoną przez prawo zastawu ręcznego na tych urządzeniach przedsiębiorstwa, które nie są przynależnością nieruchomości, co ma być uwidocznione tabliczkami z napisem „Obciążenie zastawem dla pożyczki Skarbu Państwa (funduszu odbudowy Galicyi)“.

O ileby pożyczka została udzielona petentowi w całości lub w części w maszynach, pozostaną one aż do spłacenia pożyczki własnością Skarbu Państwa, co również tabliczkami ma być uwidocznione, przyczem jednak cała odpowiedzialność za straty i szkody przejdzie na petenta.

4. Odbudowa ma być dokonana szybko i celowo z pełnem uwzględnieniem ewentualnych wskazówek c. k. Namiestnictwa (Centrali krajowej dla gospodarczej odbudowy Galicyi).

5. Zakład petenta ma być ubezpieczony na kwotę, odpowiadającą jego wartości w jednem z towarzystw asekuracyjnych, a polica ma być zwinkulowaną na rzecz c. k. Namiestnictwa (Centrali krajowej dla gospodarczej odbudowy Galicyi). Z opłacenia premii asekuracyjnej na rok naprzód obowiązany petent będzie wykazywać się w c. k. Namiestnictwie (Centrali krajowej dla gospodarczej odbudowy Galicyi) przy zapłacie każdej z rat pożyczki. W wypadku niezapłacenia tej premii opłaci ją c. k. Namiestnictwo (Centrala krajowa dla gospodarczej odbudowy Galicyi), a wyłożone na ten cel koszta z 5% odsetkami natychmiast od petenta ściągnie.

6. Każdoczesny kierownik Zakładu przemysłowego ma być podawany do tutejszego zatwierdzenia. O ileby petent nie zmienił kierownictwa, uznanego stąd za nieodpowiednie, c. k. Namiestnictwo (Centrala krajowa dla gospodarczej odbudowy Galicyi) zastrzega sobie prawo wstrzymania wypłat lub wypowiedzenia pożyczki z terminem półrocznym.

7. Wypłata waluty pożyczkowej nastąpi jednorazowo lub stopniowo w miarę postępu robót za asygnatami tutejszych organów kontrolujących do rąk petenta lub na ręce firm, dostarczających maszyn, materyałów i t. p., według tutejszego uznania.

8. Przy pożyczkach uzupełniających c. k. Namiestnictwo (Centrala krajowa dla gospodarczej odbudowy Galicyi) zwróci się też do Galicyjskiego Wojennego Zakładu kredytowego lub Galicyjskiego Miejskiego Wojennego Zakładu kredytowego z tem, by wypłata pożyczki, tam już petentowi na ten sam cel przyznanej lub przyznać się mającej, nastąpiła za pośrednictwem c. k. Namiestnictwa (Centrali krajowej dla gospodarczej odbudowy Galicyi), a zużycie jej było oddane pod tutejszą kontrolę, petent zaś ze swej strony natychmiast oświadczy Galicyjskiemu Wojennemu Zakładowi kredytowemu swą zgodę na to.

Gdyby promesa Galicyjskiego Wojennego Zakładu kredytowego tymczasem wygasła, należy poczynić starania o jej ponowne wydanie, co c. k. Namiestnictwo (Centrala krajowa dla gospodarczej odbudowy Galicyi) ze swej strony poprze po otrzymaniu odpisu odnośnego podania.

9. Gdyby waluta pożyczkowa została użyta na inny cel aniżeli na odbudowę, jak wogóle gdyby petent nie zastosował się do któregokolwiek z postawionych warunków, c. k. Namiestnictwu (Centrali krajowej dla gospodarczej odbudowy Galicyi) przysługiwać będzie prawo ściągnięcia całej dłużnej kwoty pożyczkowej, względnie wypłaconych na jej poczet częściowych kwot z 3 proc. odsetkami i 5 proc. odsetkami zwłoki w drodze bezpośredniej egzekucyi na podstawie § 3 ust. not.

* * *

W razie udzielenia pomocy finansowej c. k. Namiestnictwo (Centrala krajowa dla gospodarczej odbudowy Galcyi) zastrzega sobie na czas trwania tej pomocy prawo pierwokupu całości lub części produkcyi po cenach przez c. k. Namiestnictwo (Centralę krajową dla gospodarczej odbudowy Galicyi) peryodycznie oznaczanych, a uwzględniających faktyczne koszta produkcyi oraz cywilny zarobek. Nadto zobowiąże c. k. Namiestnictwo (Centr. kraj. dla gosp. odb. Galicyi) petenta do sprzedania wyrobu innym odbiorcom po cenie niewyższej od dopieroco wspomnianej i zobowiąże go do utrzymania produkcyi na pewnej minimalnej wysokości. W tym ostatnim kierunku, niemniej jak co do cen na pierwszy rok eksploatacyi propozycye zrobić ma petent.

* * *

Gdyby powyższe sposoby pomocy finansowej nie odpowiadały, może petent, podając szczegółowo motywy tego, przedstawić inny projekt udzielenia takiej pomocy.

Dostarczanie robotników.

Celem pokrycia zapotrzebowania sił roboczych, których petent na miejscu bezpośrednio zapewnić sobie nie zdoła, należy korzystać z pomocy ministeryalnej komisyi dla rozdziału robotników (Ministerialkommission für Arbeitszuweisung), która rozdziela rozporządzalne siły robocze z pośród poszukujących pracy, internowanych, uchodźców wojennych, jeńców wojennych i robotników, zobowiązanych do świadczeń wojennych. W tym celu należy wnosić podania do c. k. Ministerstwa wojny, oddział 10, o ile chodzi o robotników dla przedsiębiorstw przemysłowych i rękodzielniczych, pracujących wyłącznie dla celów zarządu wojskowego na mocy ustawy o świadczeniach wojennych. Inne przedsiębiorstwa przemysłowe i rękodzielnicze mają się zwracać do c. k. Min. handlu.

Przedsiębiorstwa górnicze, produkujące metal, siarkę i naftę, mają wnosić podania do c. i k. Min. wojny oddział 7, inne zaś przedsiębiorstwa górnicze (węgiel, sól, grafit) do c. k. Min. robót publicznych.

W podaniu oznaczyć należy liczbę żądanych robotników, wraz z dokładnem umotywowaniem potrzeby, oraz wskazaniem momentów, ktore stwierdzają, że petent nie może sam uzyskać potrzebnych sił roboczych. Koniecznem jest także wyszczególnienie kategoryi żądanych robotników (profesyoniści czyli zwykli robotnicy, mężczyzni, kobiety), jakoteż oznaczenie okresu czasu, na jaki tych robotników potrzeba. Wskazanem jest dalej wyszczególnienie rodzaju robotników (jeńcy, internowani, poszukujący pracy i t. d.).

Jeżeli chodzi o jeńców, podania należy kierować do c. k. Namiestnictwa (Centr. kraj. dla gosp. odb. Gal.), dołączając poświadczenie władzy politycznej I instancyi, iż przydzieleniu jeńców wojennych nie stoją na przeszkodzie względy bezpieczeństwa publicznego i sanitarne.

Wnosząc w myśl powyższych wskazówek podanie do odnośnego Ministerstwa, należy równocześnie donieść o tem c. k. Namiestnictwu (Centrali kraj. dla gosp. odb. Galicyi) celem ewentualnego poparcia tego podania, prosząc ewentualnie także o spowodowanie dostarczenia robotników z Królestwa Polskiego, albo też z ludności miejscowej, albowiem przy ogólnym niedostatku sił roboczych należy starać się o nie równocześnie we wszystkich dostępnych żrodłach. W podaniu należy oznaczyć termin rozpoczęcia i ukończenia roboty, oraz wysokość i rodzaj wynagrodzenia (czy tylko w gotówce, czy po części i w naturze).

C. k. Namiestnictwo (Centr. kraj. dla gosp. odb. Gal.) odniesie się do wspomnianej Komisyi ministeryalnej z poparciem wniesionego przez petenta bezpośrednio do Ministerstwa podania, a równocześnie także do Ekspozytury galicyjskiego kraj. Biura pośrednictwa pracy w Oświęcimiu o robotników z Królestwa Polskiego, oraz do właściwej c. i k. Komendy rejonowej celem dostarczenia żądanych robotników z pomiędzy ludności miejscowej. Aby wykluczyć wypadek, iż petent, zamawiając robotników, otrzymał ilość ich wyższą od żądanej, co miałoby miejsce, gdyby nadeszli żądani robotnicy z dwóch lub nawet z trzech powyższych źródeł (komisya ministeryalna, komenda rejonowa, Ekspozytura pośrednictwa pracy w Oświęcimiu), będzie obowiązkiem petenta, gdy zapotrzebowanie zostanie pokryte, natychmiast w drodze telegraficznej donieść o tem Namiestnictwu (Centrali kraj. dla gosp. odb. Galicyi), a ewentualnie cofnąć również w drodze telegraficznej zamówienie w Ministerstwie.

Zwolnienia od wojska.

Podania o reklamacyę od wojska funkcyonaryuszy zakładów przemysłowych, należy wnosić w przepisany sposób przez polityczną Władzę I instancyi do właściwej władzy wojskowej, a odpisy przekładać również przez tę władzę polityczną I instancyi c. k. Namiestnictwu (Centrali kraj. dla gosp. odb. Galicyi) w celu ewentualnego poparcia z tej strony.

Dostawa materyałów i artykułów pomocniczych.

Należy donieść c. k. Namiestnictwu, na jaką markę i sortę węgla i smarów petent reflektuje, jakie ilości i w jakich terminach ma się dostarczyć i czy sam poczynił już w tym celu pewne kroki, jakie i z jakim rezultatem i na jakie napotkał trudności, następnie, jakie są wymiary potrzebnych pasów (ilość, długość, szerokość) ewentualnie z podaniem dostawców i oferowanych cen.

Należy też zawiadomić, czy i jakie konkretne trudności zachodzą co do nabycia surowców, maszyn i t. p. i jakiej pomocy w tym względzie z tej strony się oczekuje. C. k. Namiestnictwo mogłoby poprzeć starania petenta o zwolnienie surowców z pod rekwizycyi. Należy zatem w danym razie dokładnie podać, o jakie surowce idzie, w jakich ilościach i terminach i jakie trudności są do pokonana.

Potrzebnych materyałów i artykułów pomocniczych mogłoby dostarczyć Biuro surowców Izby handlowej i przemysłowej we Lwowie, w Krakowie — Centralne Biuro dla przemysłu drzewnego w Krakowie (Rynek 33). — W tym celu należy z wymienionem Biurem bezpośrednio porozumieć się, podając ilość, rodzaj, dymenzye potrzebnych materyałów i artykułów pomocniczych.

Gdyby zachodziły trudności co do transportów kolejowych należy w każdym wypadku z osobna podać konkretne dane celem umożliwienia interwencyi z tej strony. Najlepiej będzie odrazu dołączyć listy przewoźne celem ewentualnego uzyskania przyzwolenia transportowego w c. k. Dyrekcyi kolei państwowych za tutejszem pośrednictwem.

*

Co do żądania zwolnienia przedsiębiorstwa od opłaty podatku zarobkowego, nadmienia się, że odpis taki może mieć miejsce tylko na czas, przez który przedsiębiorstwo było nieczynne. W celu uzyskania tego odpisu odnieść się należy do władzy skarbowej I instancyi.

Z c. k. Namiestnictwa (Centrali kraj. dla gosp. odb. Galicyi). Sekcya III.

W sprawie przemysłu szewskiego, garbarskiego i kuśnierskiego.

Galicyjski przemysł garbarski, kuśnierski i szewski popadł w niezwykle smutne położenie, głównie z braku surowca. Celem sanacyi tych stosunków c. k. Namiestnictwo (Centrala kraj. dla gosp. odb. Gal.) wdrożyło akcyę w w ministerstwach wojny, handlu i robót publicznych, aby dla podniesienia tych gałęzi krajowego życia gospodarczego, przydzielono im surowiec i przypuszczono je, zwłaszcza kuśnierstwo, do wydatniejszego udziału w dostawach wojskowych.

Na razie Ministerstwo wojny reskr. z dnia 17 XII 1916 L. E./II f. A. L. Abl. 13. T. u. L. G. Nr. 34216/16 oznajmiło w tej sprawie między innemi co następuje:

1. Skóry surowe rozdziela się pomiędzy wszystkie garbarnie równomiernie — stosownie do komisyjnie zbadanej ich zdolności wytwórczej. O ile która garbarnia czuje się pokrzywdzoną przy rozdziale skór lub w innym kierunku, niech wniesie **za pośrednictwem c. k. Namiestnictwa (Centrali kraj. dla gosp. odb. Gal.) zażalenie do c. k. Ministerstwa** wojny, które wówczas sprawę zbada i wyda odpowiednie zarządzenia.

2. Ministerstwo wojny ze swej strony nie stawia żadnych przeszkód co do oddania odpowiedniej ilości dostaw wojskowych galicyjskim kuśnierzom; to jednak należy przedewszystkiem do kompetencyi Ministerstwa robót publicznych.

Na skutek tego wyjaśnienia Namiestnictwo (Centr. kraj. dla gosp. odb. Gal.) zarządziło zbadanie sprawności krajowych garbarń oraz zebranie ich ewentualnych postulatów i zażaleń. Równocześnie zwróciło się Namiestnictwo do kraj. Związku przemysłow. o podjęcie konkretnej akcyi co do dostaw kuśnierskich dla wojska — akcyi, która ze strony Namiestnictwa (Centrali kraj. dla gosp. odb. Gal.) będzie poparta w Ministerstwie robót publicznych.

Nadto powstaje z pomocą c. k. Namiestnictwo (Centrali kraj. dla gosp. odb. Galicyi) przy krajowym Związku przemysłowym, Centralne Biuro dla przemysłu skórniczego, którego zadaniem będzie przygotować dźwignięcie całej tej gałęzi przemysłu krajowego.

NAKŁADEM C. K. NAMIESTNICTWA — CENTRALI KRAJOWEJ DLA GOSPODARCZEJ ODBUDOWY GALICYI.
DRUKARNIA EUG. I DRA KAZ. KOZIANSKICH W KRAKOWIE.